

ТЕМАТИЧНА ПРОГРАМА

за конкурс за заемане на академичната длъжност „главен асистент“ по научна специалност „Социология“ (Икономическа социология)

УТВЪРЖДАВАМ:

ЗАМ.-РЕКТОР ПО НИД
/доц. д-р Мария Воденичарова/

- 1. Нова икономическа социология.** „Вграденост“ на икономиката в социалните действия (М. Грановетер). Културни аспекти на икономическото действие (П. Димажио). Социология на парите (Дж. Инграм). Неомарксизъм и феминизъм. Икономическа социология и икономикс – сравнение на методологическите парадигми.
- 2. Институционалната система на капитализма.** Възникване на капитализма в историческа перспектива. Капитализмът и Запада. Централни икономически институции на капитализма. Пазарът и размяната. Социалната държава. Корпорацията и трудът. Социалните последици от капитализма. Глобализацията, трансформацията на капитализма и на неговите институции.
- 3. Социални общности в икономическия живот.** Общество, институции, общности. Генезис, същност и класификация на общностите. Новите общности на постмодерността. Глобализация, въобразени общности, виртуални общности в дигиталната епоха.
- 4. Социални мрежи.** „Социалната мрежа“ като теоретичен конструкт. Социални структури и социални мрежи. Теории за мрежовото общество. Социално-мрежови анализ. Реални и виртуални бизнес мрежи.
- 5. Семейството.** Семейството в исторически ракурс. Теории за семейството. Функции на семейството. Взаимоотношения и ролева структура на семейството. Семейството и неговите алтернативи. Перспективи пред семейството.
- 6. Дигитална социология.** Информационно-технологичната парадигма и информационни „революции“. Многомерност на същността на интернет и неговото въздействие върху социалния свят. Дигиталните трансформации в структурата на обществото. Дигитално разделение и дигитално неравенство. Електронно включване.
- 7. Неформална икономика.** Видове, обхват, икономическа и политическа значимост. Криминална („черна“), недеklarирана („сива“) и домашна икономика – сфери, форми и мащаби на разпространение. Девиантно поведение и социален контрол. Корупция и организирана престъпност. Криминални пазари.
- 8. Социална промяна и граждански активизъм.** Роля на идеологията за социална промяна. Традиционализъм срещу модернизация. Социални движения и граждански активизъм. Фактори за възникването на социални движения. Граждани и граждански организации.
- 9. Социална стратификация и мобилност.** Социално неравенство, диференциация, разслояване и поляризация. Класически и модерни концепции за неравенството и стратификацията. Социално-икономически и професионално-съсловни стратификационни модели. Вертикална и хоризонтална мобилност. Професионална мобилност. Стратификационните системи на модерните капиталистически общества. Стратификационни системи на постсоциалистическите общества. Социологически изследвания на социалната стратификация и мобилността.
- 10. Уязвими групи.** Социологическа концептуализация на социалната уязвимост. Социалното конструиране на социалните рискове и уязвимостта – бедност, материални и социални лишения, социално изключване, дискриминация, маргинализация, сегрегация.

ТЕМАТИЧНА ПРОГРАМА

за конкурс за заемане на академичната длъжност „главен асистент“ по научна специалност „Социология“ (Икономическа социология)

Множествена уязвимост. Фактори, влияещи върху уязвимостта. Институционализация на социалните рискове и уязвимости. Стратегии и политики за социална интеграция.

11. Власт и политика. Теориите за властта в социологията. Политиката и нейните трансформации. Държавата и нейните политически институции. Гражданското общество – политически партии, неправителствени организации и социални движения. „Завладяната“ държава. Кризата на модерната национална държава. Власт и политика в глобалната ера.

12. Култура и общество. Социологическото разбиране за културата. Елементи на културата – език, ценности, норми, санкции. Културни трансформации и модернизация на обществото. Нациите и културните различия. Етноцентризъм и малцинства. Културна интеграция и мултикултурализъм. Културна глобализация.

13. Социална идентичност. Национална и етно-народностна идентичност. Религиозна и културна идентичност. Класово-стратификационна и професионално-статусна идентичност. Родово-семейна и личностна идентичност. Джендър идентичност. Изграждане на идентичността в мрежовото общество. Легитимираща, проектна идентичност и идентичност на съпротивата (М. Кастелс).

14. Международни миграции. Социологически теории за миграцията. Миграции и икономическо развитие. Мигрантските мрежи. Глобални перспективи пред социологическото изследване на миграциите.

15. Икономическа култура. Дефиниции, елементи и функции на икономическата култура. Рационализация на икономическата култура. Социални трансмисии на икономическата култура. Икономически култури на модерните икономики. Българската икономическа култура.

16. Методология и организация на емпирични изследвания. Видове емпирични изследвания и сфери на приложение. Изследователски стратегии и тактики. Програма и инструментариум. Методи за регистрация на информацията. Организационни аспекти на емпиричните изследвания. Анализ и социологическа интерпретация на данни. Международни сравнителни изследвания, индекси и индикатори.

ТЕМАТИЧНА ПРОГРАМА

за конкурс за заемане на академичната длъжност „главен асистент“ по научна специалност „Социология“ (Икономическа социология)

ЛИТЕРАТУРА

Основна литература:

1. Бъргър, П., Лукман, Т. (1996). *Социалното конструиране на реалността*. София: Издателска къща „Критика и хуманизъм“.
2. Гидънс, А. (2003). *Социология*. София: Издателска къща „Прозорец“.
3. Нончев, А., Стоилова, В., Стоянов, Ал., Стоянова, М., Петрунов, Г., Мишева, М. (2017). *Икономическа социология*. София: Издателски комплекс – УНСС.
4. Колев, Бл. (2017). *Икономическа култура*. София: Издателски комплекс – УНСС.
5. Норт, Д. (2000). *Институции, институционална промяна и икономически резултати*. София: Издателство „ЛиК“.
6. Стоянов, А. (2016). *Социална диференциация, стратификация и статусни йерархии*. София: Издателски комплекс – УНСС.
7. Стоилова, В. (2020). *Социология на пазара*. София: Издателски комплекс – УНСС.
8. Тилкиджиев, Н. (2002). *Средна класа и социална стратификация*. София: Издателство „ЛиК“.
9. Фотев Г. (2002). *История на социологията*, Том 1 и Том 2. София: Издателска къща „Труд“.
10. Фотев, Г., съст. (2005). *Социология на отклоняващото се поведение*. София: Издателство „Просвета“.
11. Фотев, Г. (2004). *Диалогична социология*. София: Издателство „Изток-Запад“.
12. Фотев, Г. (2006). *Дисциплинарна структура на социологията*. София: Издателство „Изток-Запад“.
13. Фотев, Г. (2018). *Социологията като строга наука*. София: Нов български университет.
14. Чавдарова, Т. (1999). *Икономика и социология. Антология*. София: Издателство „ЛиК“.
15. Христова, М. (2023). *Методология и организация на емпирични социални изследвания*. София: Издателски комплекс – УНСС.

Допълнителна литература:

1. Андерсън, Б. (1998). *Въобразените общности*. София: Издателска къща „Критика и хуманизъм“.
2. Арънсън, А. (2009). *Човекът – „социално животно“*. София: Издателство „Дамян Яков“.
3. Бауман, З. (1999). *Глобализацията. Последниците за човека*. София: Издателство „ЛиК“.
4. Бауман, З. (2004). *Общността. Търсене на безопасност в несигурния свят*. София: Издателство „ЛиК“.
5. Бел, Д. (1994). *Културните противоречия на капитализма*. София: Издателство „Народна култура“.
6. Бек, У. (2001). *Световното рисково общество*. София: Издателство „Обсидиан“.
7. Бек, У. (2002). *Що е глобализация?* София: Издателска къща „Критика и Хуманизъм“.
8. Бек, У. (2013). *Рисковото общество: По пътя на една друга модерност*. София: Издателска къща „Критика и Хуманизъм“.
9. Бродел, Ф. (2017). *Структурите на всекидневното: Възможното и невъзможното*. София: Издателска къща „Прозорец“.
10. Бродел, Ф. (2018). *Игрите на размяната*. София: Издателска къща Прозорец.
11. Бъргър П. (1999). *Покана за социология*. София: Издателство „ЛиК“.
12. Бъргър, П. (1999). *Капиталистическата революция*. София: Издателство „ЛиК“.

ТЕМАТИЧНА ПРОГРАМА

за конкурс за заемане на академичната длъжност „главен асистент“ по научна специалност „Социология“ (Икономическа социология)

13. Бунджулов, А. (2022). *Власт и видимост. Postscriptum*. София: Издателство „Изток-Запад“.
14. Бурдийо, П. (2012). *Поleta на духа*. Том I. София: Издателство „Изток-Запад“.
15. Бурдийо, П. (2018). *Поleta на властта*. Том II. София: Издателство „Изток-Запад“.
16. Ватимо, Д. (2004). *Краят на модерността*. София: Издателска къща „Критика и Хуманизъм“.
17. Вебер, М. (1992). *Социология на господството. Социология на религията*. София: Университетско издателство „Св. Климент Охридски“.
18. Вебер, М. (1998). *Смисъл и ценност. Антология*. съст. К. Коев. София: Издателска къща „Критика и хуманизъм“.
19. Вебер, М. (2003). *Протестантската етика и духът на капитализма*. София: Издателство „Просвета“.
20. Вебер, М. (2024). *Социология на господството*. София: Издателство „Изток-Запад“.
21. Вебер, М. (2021). *Основни категории на социалната икономика*. София: Издателска къща „Критика и Хуманизъм“.
22. Вебер, М. (2022). *Две лекции (Политиката като призвание. Науката като призвание)*. София: Издателство „Изток-Запад“.
23. Грекова, М. (2001). *Малцинство: социално конструиране и преживяване*. София: Издателска къща „Критика и Хуманизъм“.
24. Дарендорф, Р. (1998). *Модерният социален конфликт*. София: Издателство „Златорог“.
25. Джеймисън, Ф. (2005). *Единствена модерност*. София: Издателска къща „Критика и Хуманизъм“.
26. Дюркем, Е. (1999). *Самоубийството*. София: Издателство „Женифер-Хикс“.
27. Дюркем, Е. (2003). *Разделението на обществения труд*. София: Издателство СОНМ.
28. Дракър, П. (2000). *Посткапиталистическото общество*. София: Издателство „ЛиК“.
29. Дъглас, М. (2004). *Как мислят институциите?* София: Издателство 41Т ООД.
30. Елиас, Н. (1999). *Що е социология?* София: Издателство „ЛиК“.
31. Елиас, Н. (1999). *Относно процеса на цивилизация*. Том 1 и Том 2. София: Издателство „Атика“.
32. Желязкова, М. (2011). *Неравенства и политики: дистанции между България и Европейския съюз*. Троян: Издателство „Аля“.
33. Желязкова, М. (2024). *Поляризираното българско общество: устойчива бедност и токсични неравенства*. Издателство „Полис“.
34. Желязкова, М., Петрунов, Г. (2019). *Науката в полза на обществото*. София: Издателство на БАН „Проф. Марин Дринов“.
35. Желязкова, М., Кръстева, В. и др. (2022). *Публични политики и социални промени. Трудният път към добро общество*. София: Академично издателство на БАН „Проф. Марин Дринов“.
36. Зимел, Г. (2002). *Социология. Изследвания върху формите на обобществяване*. Велико Търново: Издателство „ПИК“.
37. Златанова, В. (2017). *Изследвания на девиантното поведение*. София: Издателство „Авангард Прима“.
38. Игълтън, Т. (2003). *Идеята за култура*. София: Издателска къща „Критика и Хуманизъм“.
39. Кабакчиева, П. (2001). *Гражданското общество срещу държавата*. София: Издателство „ЛиК“.
40. Кастелс, М. (2004). *Възходът на мрежовото общество*. София: Издателство „ЛиК“.
41. Кастелс, М. (2006). *Силата на идентичността*. София: Издателство „ЛиК“.

ТЕМАТИЧНА ПРОГРАМА

за конкурс за заемане на академичната длъжност „главен асистент“ по научна специалност „Социология“ (Икономическа социология)

42. Келиан, М. и др. (2023). *Общности и идентичности*. Юбилеен сборник в чест на проф. д.с.н. Таня Неделчева. София: Издателство на БАН „Проф. Марин Дринов“.
43. Кинева, Т. (2021). *Българката между традицията и модерността*. София: Издателски комплекс – УНСС.
44. Колева, С., Бояджиева, П., Кабакчиева, П., Коларова, Р., съст. (2021). *Да отмествац бариери. Дисциплини, епохи, поколения*. София: Университетско издателство „Св. Кл. Охридски“.
45. Колектив. (2018). *Неравенства и социална (дез)интеграция: В търсене на заедност*. Юбилеен сборник в чест на професор Румяна Стоилова. София: Издателство „Изток-Запад“.
46. Кръстева, В. (2019). *Младежка заетост и трудова несигурност в България*. София: Издателство на БАН „Проф. Марин Дринов“.
47. Латур, Б. (2007). *Реасемблиране на социалното. Увод в социологията на дееца-мрежа*. София: Издателство „Изток-Запад“.
48. Линдси, Б. (2006). *Глобалният капитализъм*. София: Издателство „Дамян Яков“.
49. Луман, Н. (2009). *Въведение в системната теория*. София: Издателска къща „Критика и Хуманизъм“.
50. Минев, Д. (2011). *Социология, власт, общества: незнанието, което разрушава световите на хората*. Троян: Издателство „Аля“.
51. Минев, Д. (2011). *Кризата на публичните политики в развитите страни*. Троян: Издателство „Аля“.
52. Миланович, Б. (2020). *Само капитализъм: Бъдещето на системата, която управлява света*. София: Издателство „Изток-Запад“.
53. Мишева, М. (2022). *Международни миграции*. София: Издателски комплекс – УНСС.
54. Мишева, М. (2022). *Завръщащата се миграция и социално-икономическо развитие*. София: Издателски комплекс – УНСС.
55. Митрович, Л. (2010). *Преходът към периферен капитализъм*. София: Издателство „Изток-Запад“.
56. Низбет, Р. (1992). *Стремеж към общност*. София: Център за изследване на демокрацията.
57. Низбет, Р. (2000). *Социална промяна и история*. София: Издателска къща „Критика и Хуманизъм“.
58. Николов, Л., Деянова, Л., съст. (1990). *Социология на личността*. София: Издателство „Наука и изкуство“.
59. Парсънз, Т. (2005). *Еволюцията на обществата*. София: Издателска къща „Критика и Хуманизъм“.
60. Пачев, Т. (2007). *Нова икономическа социология*. София: Университетско издателство „Стопанство“.
61. Пикети, К. (2018). *Капиталът. XXI век*. София: Издателство „Изток-Запад“.
62. Проданов, В. (2003). *Насилието в модерната епоха*. София: Издателство „Захарий Стоянов“.
63. Ритцър, Д. (2008). *Macdonald-изацията на обществото*. София: Издателство „Емас“.
64. Селени, И. (2019). *От държавен капитализъм към посткомунистически капитализъм: критически преглед*. София: Издателство „Изток-Запад“.
65. Селени, И. (2013). *Бедност и социална структура в преходните общества*. София: Издателство „КИА“.
66. Стоилова, Р. (2016). *Пол и стратификация*. София: Издателство „Сиела“.
67. Стоилова, Р. (2001). *Неравенства и общностна интеграция*. София: Издателство „ЛиК“.

ТЕМАТИЧНА ПРОГРАМА

за конкурс за заемане на академичната длъжност „главен асистент“ по научна специалност „Социология“ (Икономическа социология)

68. Съркова, С, Атанасов, А., Ченгелова. Е. (2014). *Социалните емпирични изследвания: Методологически аспекти*. София: Академично издателство „Проф. Марин Дринов“.
69. Тейлър, Ч. (1999). *Безпокойството на модерността*. София: Издателска къща „Критика и Хуманизъм“.
70. Тейлър, Ч. (1999). *Мултикултурализъм*. София: Издателска къща „Критика и Хуманизъм“.
71. Тодорова, Е. (2012). *Поглед към социология на модерното общество*. София: Университетско издателство „Стопанство“.
72. Тофлър, А. (1991). *Третата вълна*. София: Издателска къща „Яворов“.
73. Уолърстийн, И. (2022). *Исторически капитализъм*. София: Издателство „Изток-Запад“.
74. Федърстоун, М. (2017). *Консумативна култура и постмодернизъм*. София: Нов български университет.
75. Федърстоун, М., Лаш, С., Робертсън, Р., съст. (2004). *Глобални модерности*. София: Издателска къща „Критика и Хуманизъм“.
76. Фотев, Г. (1998). *Извори на социологията*. Стара Загора: Издателство „Тракия“.
77. Хабермас, Ю. (1995). *Структурни изменения на публичността. Изследвания върху една категория на буржоазното общество*. София: Център за изследване на демокрацията, Университетско издателство „Св. Климент Охридски“.
78. Хабермас, Ю. (2021). *Комуникативният разум*. София: Издателска къща „Критика и Хуманизъм“.
79. Хабермас, Ю. (2023). *Едно ново структурно изменение на публичността и делиберативната политика*. София: Издателска къща „Критика и Хуманизъм“.
80. Хаджийски, И. (2002). *Бит и душевност на нашия народ*. София: Издателство „Изток-Запад“.
81. Хаджийски, И. (2002). *Оптимистична теория за нашия народ*. София: Издателство „Изток-Запад“.
82. Хаджийски, И. (2004). *Гражданска смърт и безсмъртие: Статии, есета, писма*. София: Издателство „Изток-Запад“.
83. Хофстеде, Х. (2001). *Култура и организации*. София: Издателство „Класика и стил“.
84. Хофстеде, Х., Хофстеде, Х. Я., Минков, М. (2020). *Култури и организации. Софтуер на ума*. София: Издателство „Класика и Стил“.
85. Чавдарова, Т. (2002). *Неформалната икономика*. София: Издателство „ЛиК“.
86. Чавдарова, Т. (2016). *Нова икономическа социология*. София: Издателство „Изток-Запад“.
87. Чалъков, И. и др. (2008). *Мрежите на прехода. Какво всъщност се случи в България след 1989 г.* София: Издателство „Изток-Запад“.
88. Ченгелова, Е., Златанова, В., Спасова, Л. (2019). *Икономиката в сянка“ като девиантна практика*. София: Издателство на БАН „Проф. Марин Дринов“.
89. Шютц, А. (1999). *Чужденецът*. София: Издателство „ЛиК“.
90. Шютц, А. (2010). *Смисловото изграждане на социалния свят*. София: Издателска къща „Критика и Хуманизъм“.

Ръководител на катедра:

/проф. д-р Георги Петрунов/

Катедра „Икономическа социология“
2025 г.